

## ԵՐԵՍՈՒՆ ՏԱՐԻ ԱՌԱՋ

ՔԵԼԶԱՄԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԱՆԱԿԱՆ

ԴՊՐՈՑՔ ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ

Քահանայացուներուն կրթութեան և դաստիարակութեան համար շատ մը վարժարաններ կան Անգլիոյ մէջ: Քէլչամի Աստուածաբանական Դպրոցը անոնցմէ ամենէն մեծն է և ունի մօտաւորապէս 100 ուսանող, որոնց երկուքը հայ: Քէլչամ փոքր գիւղ մըն է Նիւարք-ան-Թրէնթ քաղաքին մօտիկ:

Անքիլքան եկեղեցին շատ պէտք ունի քահանաներու: Վերջին 50 տարիներու ընթացքին ձեռնադրուածներուն թիւը չի համապատասխաներ Անգլիոյ բնակչութեան աճումին կամ աշխարհի բոլոր մասերուն մէջ մեր գործին յատկէն է եկեղեցիին ամենակարեւոր պէտքին՝ դահլիճի տալ՝ իր եկեղեցականներուն թիւը շատ ցընելով:

Դպրոցին մեքսները. — Երեսուներէնք տարիներու փորձառութեանէ ետքը, հակցուած է թէ իմնական կարեւորութիւն ունին նեղեցակ մեքսները՝ գործը յառաջ տանելու համար:

ա) Ընտրութիւնն ու կրթութիւնը լաւագոյն մարդոց, ինչ որ ալ գտնուին անոնք: Յաճախ կը պատահի որ լաւագոյն մարդը դուրի կ'ըլլայ անհրաժեշտ կրթութիւնն ստանալու միջոցներէն կամ դրամէն: Այսպիսի պարագաներուն՝ պէտք է որ առոր միջոցը գտնուի: Քէլչամի մէջ պահանջուած չափանիշներն են բարձր ցկարագիւր, իմացական ընդունակութիւն և եռանդ: Ամէն տարի դիմում ընող 300 թեկնածուներէն Քէլչամ մօտաւորապէս 30ը միայն կրնայ ընդունել:

բ) Կոչումի փորձը: Դպրոցը խոստում չի տար բոլոր եկողները պահելու: Տարի մը կամ աւելի ժամանակ պէտք կ'ըլլայ հօգնելու համար թէ թեկնածու մը իրական կոչում ունի՝ եկեղեցականութեան համար թէ ոչ:

գ) Երկար և կատարեալ իմացական կրթութիւն: Անոնք որ Հաւատք քարոզելու պիտի երթան՝ ամենէն առաջ պէտք է իրենք խորհին ատոր վրայ, և ափիւս շատ ժամանակ կ'ուզէ: Տարբական դասընթացքը կը տէ՛ մէկէն մինչև երեք տարի: Աստուածաբանութեան, Փիլիսոփայութեան և Պատմութեան ընթացքը՝ չորս:

դ) Նկարագրի եւ նուիրումի կրթութիւնը: Քէլչամի դպրոցին կեանքը քաջարժակ հնազանդութեան և պարզութեան կեանքն է: Սպասաւորներ չկան հոն, և առտնին բոլոր աշխատութիւնները ուսանողներ և վերակացուներ միասին կ'ընեն:

ե) Ընդունուելու համար դեռաճառ քաղիք: Տղաք կ'ընդունուին 16 տարեկանին: Առաջին երկու կամ երեք տարին անոնք կ'ապրին զրպրոցին զատ մէկ բաժնին մէջ, զատ վերակացուի մը հսկողութեան ներքեւ: 19 տարեկանէն վերջ կը հետեին Աստուածաբանութեան դասին:

Կրնայ ըստել թէ Քէլչամ ուրիշ աստուածաբանական դպրոցներէ կը տարբերի իր պարզութեամբ և խստակեցութեամբ: Ուսանողի մը տարեկան բոլոր ծախքը 65 սթերլինէ աւելի չէ: Ափիւս կարելի եղած է, վասնզի՝ որչափ ալ ուսուցիչներուն մեծ մասը բարձրագոյն ատղաներ ունեցող հոգեւորականներ են, բայց թշուի չեն ընդունիր ամենեւին:

Քէլչամի դպրոցը հիմնուած է և կը կառավարուի վանական նկարագիր ունեցող միաբանութեան մը կողմէ, որուն անդամները իրենց ժամանակն ու ծառայութիւնը ամբողջովին ի տպաս կը դնեն միաբանութեան գործին: Անգլիոյ եկեղեցիին մէջ զանազան կրօնական Միաբանութիւններ կան, որոնցմէ մէկն է Էլնկերութիւն Սրբազան Առաքելութեանը (Society of the Sacred Mission): Այս ընկերութիւնը կրօնականներու և աշխարհական գործիչներու համայնք մըն է, որուն անդամները ուխտած են նուիրուիլ աստուածային պաշտամունքին՝ երեք պայմաններով. —

ա) Հնազանդութիւն: Անոնք կ'ապրին կարգապահութեան տակ, միաբանութեան կարգերուն ու կանոններուն ենթակայ: Անոնք կը հրաժարին իրենց անձնական գործը ընտրելու իրաւունքէն:

բ) Աղքատութիւն: Անոնք կը հրաժարին իրենց անհատական ինչքէն, և հասարակաց քսակ մը ունին իրենց եղբայրներուն հետ:

գ) Կուսակցութիւն: Անոնք ընկերական կապերէ ազատ կ'ապրին, այսինքն չեն ամուսնանար:

S. S. M. ի անդամներն են որ ստանձնած են Քէլչամի դպրոցը պահելու պատասխանատուութիւնը, թէև անոնք ուրիշ շատ ծառայութիւններ ալ կ'ընեն Անգլիոյ եկեղեցւոյն, թէ՛ Անգլիոյ և թէ՛ Հարաւային Աֆրիկէի և թէ՛ ուրիշ տեղեր:

Դպրոցին ուսանողները, Քէլչամի դասընթացքը աւարտելէ ետքը, քննուելու համար պէտք է ներկայանան մէկ կամ աւելի եպիսկոպոսներու: Սարկաւազ կամ քահանայ ձեռնադրուելէ ետքը անոնցմէ շատեր կ'երթան Անգլիոյ մէջ՝ ծխատու քահանայ կ'ըլլան և կամ օտար երկիրներու մէջ՝ միաբանու: Այս պարագային, անկիւքան եկեղեցականութեան մեծ մասին պէտք է անոնք կը պահեն իրենց անհատական գոյքերն ու ստացուածքները, և ազատ են ամուսնանալու երբոր ուզեն: Բայց կ'ապրին ու կը գործեն իրենց գտնուած թեմին եպիսկոպոսին տնօրէնութեան և իրաւասութեան ներքեւ և եկեղեցիի կանոններուն համաձայն:

Սակայն ուսանողներէն անոնք որ կը վաժառէին մտնել S. S. M. ի մէջ, այդ պարագային ձեռնադրութենէն առաջ կամ յետոյ, անոնք կ'ընդունուին իրեն ընկերութեան օկանակ կամ նորընծայ, և յետոյ կ'ընեն վանական կեանքի վերոյիշեալ երեք հանդիսաւոր ուխտերը:

Գրեց՝ ՀԱՅՐ Լ. ՊԵՏՍԵՆ

Հայացուց՝ ՆԵՐՍԷՍ ՍՐԿ. ՏԵՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

(Սիոն, 1927 Յուլիս - Օգոստ., էջ 251)